

Eminentissimi Ac Reverendissimi Domini, D. Joannis Baptistæ, Cardinalis De Luca, Theatrum Veritatis Et Justitiæ, Sive Decisivi Discursus

Ad Veritatem Editi In Forensibus Controversiis, Canonicis & Civilibus, in quibus in Urbe Advocatus, pro una partium scripsit, vel Consultus respondit ; Cum Indicibus Argumentorum, Causarum ac Rerum luculentissimis. Opus Tam Judicibus, Quam Causarum Patronis, atque omnibus in utroque Foro ...

Pars I. De Testamentis, Codicillis, & ultimis voluntatibus. Pars II. De Hærede, & Hæreditate. Pars III. De Legitima Trebellianica, & aliis Detractionibus

Luca, Giovanni Battista de

Coloniae Agrippinae, 1690

Disc. XXXI. Asculana dotis, seu testamenti. De Statuto Asculano prohibente mulieribus nuptis testamenti factionem absque præsentia, vel requisitione viri, an dicatur illi satisfactum per consensum ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74043](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74043)

Atque circumstantiis, quæ verè irrationabilitatem non continebant; Atque juxta præmissa fuit in prima instantia per Vicarium in partibus responsum pro testamenti validitate; Incertum autem est, an causa ulteriorem progressum habuerit

ASCULANA

DOTIS seu TESTAMENTI

PRO

FRATRIBUS DE PEROTTIS.

Responsum pro veritate.

De Statuto Asculano prohibente mulieribus nuptis testamenti factionem absque præsentia, vel requisitione viri, an dicatur illi satisfactum per consensum præcedentem, vel subsequenter à viro præstitum, sive per interventum procuratoris ad id per eum deputati, quoties testamentum ad ejusdem viri favorem conditum est.

Et ubi testamentum ad formam dicti Statuti invalidum censendum esset, an ex illo resultet revocatio prioris testamenti quod solemniter, ac validè initum sit.

SUMMARIUM.

- 1 *Acti series.*
- 2 *Vir, vel alter, cujus consensus requiritur in testamento mulieris, an possit dare consensum disponendi ad ejus favorem n. 4.*
- 3 *In revocatione testamenti necessaria non est illa solemnitas, qua necessaria est in confectioe, & n. 6.*
- 4 *Contrarium ejus quod habetur num. 2.*
- 5 *Examinantur rationes, quibus hujusmodi Statuta inniuntur.*
- 6 *Declaratur conclusio, de qua n. 3.*

DISC. XXXI.

COrinda de Perottis, de anno 1641. servatis in omnibus solemnitatibus, tam juris communis, quam Statuti Asculani, validum, nulloque defectu elidibile testamentum condidit; De anno autem 1647. cum vellet, dicto priori testamento revocato, aliud condere ad favorem viri, cujus interventum ex dicto Statuto in testamentis per mulieres uxoratas ordinandis requiritur, timens ille, an possit auctoritari actum ad sui favorem ordinandum, per aliquos dies præcedentes, consensum, ac licentiam generalem dedit uxori, pro libito testandi, absque ejus interventu, vel requisitione, constituendo etiam ad abundantiore cautelam procuratorem, qui

ipsius nomine in hujusmodi testamento intervenire posset, ut servatum fuit, adhibendo scilicet dicti procuratoris interventum.

Hinc sequuta dictæ mulieris morte, ejus fratres aliàs ab intestato successores prætereunte caperunt hujus ultimi testamenti invaliditatem ob non servatam formam Statuti circa interventum viri, qui sibi auctorari non poterat, Atque Sapientes de partibus opinabantur hujusmodi præteritionem benè fundatam esse ex eo, quod dicta viri præsentia requisita videatur ad integrandam personam mulieris ac pro forma, quo posito sequebatur illam impleri debuisse præcisè, cum ipsius scilicet viri, non autem procuratoris interventu in ipso actu absque eo, quod suffragaretur præcedens, vel subsequens consensus, quodque idem actus ordinari non potuerit ad favorem ejusdem viri auctorizantis juxta receptam distinctionem inter consensum, vel interventum requisitum pro forma & ad integrandam personam, ac alterum requisitum pro solo interesse, ut ultrà generalia per D.D. tradita in terminis donationis causa mortis, vel alterius contractus faciendi per filiosfamilias cum præsentia & consensu patris, & de quibus in suis respectivè sedibus.

In his specialibus terminis firmant. *Dec. conf. 455. num. 8. & conf. 612. numer. 5. & 6. Petr. Pecchius de testam. inter vir & uxorem. lib. 2. cap. 7. Ursil. ad Afflict. decis. 260. num. 3. Panzirol. conf. 187. num. 21. & sequen. Eugen. respondens in eodem casu cum Panzirol. conf. 76. num. 44. & sequen. lib. 2.* Et ex quorum auctoritate in præcis terminis hujus Statuti Asculani Rota aliàs dubitavit in una Asculana, de qua decis. 710. num. 2. par. 1. rec. & explicite ita firmavit in Asculana dotis 24. Martii 1664. coram Verospio, cum distinctione tamen, an commodum viri esset omnimodum ac principale, vel potius secundarium & in parte.

Quo posito dicebant, non obitare præcedens testamentum conditum de anno 1641 per quod posita etiam istius posterioris invaliditate, dictorum fratrum præteritio exclusa remanebat, quoniam in revocatione, seu cancellatione testamenti non requiritur illa solemnitas, quæ necessaria est in confectioe, ut firmat *Bald. conf. 209. lib. 4.* cum quo pertransit *Ursil. ad Afflict. dicta decis. 260. num. 6.* Ideoque dicebant, quod hoc posterius testamentum, sufficeret quidem ad infirmationem præcedentis, cujus expressam revocationem continebat, non autem suffragaretur quoad alia de novo disposita.

Super his autem ex parte eorumdem fratrum pro veritate consultus; Contrarium respondi probabilius videri, consulendo, ut abstinerent à susceptione hujusmodi litis, cujus certa succumbentia potius timenda videbatur; Tum quia ultimum testamentum validum, ut infra videbatur, Tum etiam quia posita istius invaliditate, subsisteret primum, unde propterea effectus esset idem.

Quatenus enim pertinet ad primam inspectionem super posterioris testamenti validitate; Quamvis *Eugen. & Panzirol.* ad pecuniam, seu causæ opportunitatem scribentes ita firmant: Contrarium tamen omninò verius dicebam, Tum ex majoribus auctoritatibus; Tum fortius ex melioribus rationibus; Attentis etenim auctoritatibus, ut viri interventus per hujusmodi Statuta in testamentis uxorum requisitus, percutiat potius ejusdem viri interesse, quam integrationem testate debentis, ideoque prohibitum non sit, ut consensum præcedat, vel subsequatur, sive ad favorem ejusdem consentientis interponatur, firmant *Bald. in l. unica, Cod. unde*

De LUCA
de
testamentis
et
VI
9

unde vir & uxor num. 2. & conf. 6. lib. 2. numer. 2. (atque ad id allegari solet *conf. 78. lib. 4.* quod cum modernis impressionibus non concordat), *Salicet. in ead. l. unica num. 2. Corn. conf. 242. num. 1. in fine num. 2. lib. 4. Gabr. conf. 2. num. 7. cum sequen. præsertim num. 22. lib. 1. Tob. Non. conf. 18. num. 11. cum sequen.* (qui duo ultimi consuluerunt in oppositum in eodem casu, in quo *Panz. irol. & Eugen. ubi supra*: Unde liquet, quantum Consulentiū auctoritati deferendum sit)

Idemque moderniori tempore, in terminis eisdem Statuti Eugubini, super quo proximè allegati hinc inde consuluerunt, verius ac receptū testatur *Andreas. controu. 73. num. 15.* Et in individuo huius Statuti Asculani *Gratian. discept. 556. num. 23. cum sequen.* Et generaliter illud agendo *Merlin. controu. 100. num. 23. & seq. lib. 2.*

Potissimè verò, ubi licentia testandi non sit specialis super testamento ad favorem ipsius viri faciendò, sed est generalis, ac indefinitè habilitativa ad disponendum in quoscumque; quo casu res magis de plano transit, ut in specie advertunt *Corn. & Tob. ubi supra.* Unde propterea in specie auctoritatibus, istas dicebam abique dubio validitati actus magis assiltere, non curata contraria auctoritate *Rota ubi supra*, quoniam in priori decisione 710. *par. 1. rec.* quamvis dubitetur, attamen nihil firmatur, & in posteriori *coram Verospio*, in secunda disputatione habita 16. *Ianuarii 1665. coram eodem*, quamvis dicta resolutio non improbabiler ex aliis motivis confirmata esset, nihilominus istud utpotè agnitum pro insubsistenti, neglectum fuit (quamvis non bene sub silentio involutum ob præjudicia, quæ dicta priori decisione tractu temporis oriri possunt.)

Clariùs eandem opinionem veriorem dicebam spectatis rationibus; Primò scilicet ponderatis *per Gabr. dict. conf. 2. num. 9. cum sequen.* quod si Statutum ob dissidentiam sexus, seu muliebris imbecillitatis desiderasset huiusmodi interventum ad integrandam personam, qualem aliàs non integram reputasset, generaliter eandem, vel similem solemnitatem in cuiuscumque mulieris, sive uxora, sive non, testamento demandasset, hinc proinde, ducto argumento à frequentius contingentibus, in casu nuptiarum desideratus videtur interventus viri ad evitanda præjudicia filiis superstitibus resultare consueta ex testamentis mulierum, quæ de facili ad legata præsertim pia induci solent.

Et secundò, quia Statutum contentatur sola requisitione, licet vir præsentiam, vel consensum adhibere negligat; Nunquam enim majoris operationis esse potest fictio, quam veritas, unde cum in proposito sufficiat præsentia ficta, seu contumacialis per legem ex sola requisitione suppleta, hinc non videtur subesse ratio, quæ prohibeat eandem supplementationem veram & expressam per procuratorem, seu per præcedentem licentiam.

Addita etiam alia ratione, quod ita resultaret omnimoda intestabilitas mulierum ad favorem virorum, dum testari non possent sine istorum præsentia, quæ suffragari non possit dispositionibus ad istorum favorem ordinandis, ideoque plura urgent dictam præcedentem opinionem omninò refellentia; Ultra eam generalem dubitationem, quæ apud DD. habetur super ejusmodi Statutorum validitate ob impeditam testandi libertatem, ut advertitur *disc. præced.* Siquidem admittitur etiam opinio affirmativa super Statutorum validitate, adhuc tamen dubitantium rationes, ac fundamenta factis in proposito attendenda sunt. p. 3. discreta eo-

rumdem Statutorum intelligentia, quòdque id deserviat pro una ex dictis rationibus dictam posteriorem opinionem comprobantibus.

Quo verò ad alteram inspectionem, an scilicet (posita etiam invaliditate posterioris testamenti) corrueret nec ne primum; Contra requirentes quoque respondendum censui, non obstante dicta ponderatione deducta ex *Bald. ut supra*, quoniam conclusio, utin distractu non requiratur ea solemnitas, quæ in actu, & sic quod in cancellatione, seu revocatione testamenti non requirantur illæ solemnitates, quæ requiruntur in consecutione, procedit ubi agitur de actu, qui solum ac principaliter pro cancellatione, seu revocatione sit initus, per quem ille, qui testatus est, aliud agere noluert, nisi revocare prius disposita, atque decedere intestatus, & in his terminis loquitur *Bald.* cum tunc lex assilatur actui utpote reducenti casum ad ordinem succedendi ab ipsa lege præscriptum favore illorum de sanguine ad exclusionem extraneorum; Secus autem, ubi actus principaliter ordinatus non est ad revocandum, ut disponens moreretur intestatus, sed ad ordinandum alterum testamentum, quoniam ita constat de voluntate non decedendi ab intestato, atque revocatio prioris testamenti, non est pura, sed conditionalis, quatenus scilicet posterius subsistat, suumque sortiarum effectum, sine quo regula est, prius non revocari, ut pluries alibi *hoc eod. tit.* advertitur; Incertum verò est, quid actum sit; Puto autem quod petentes consilio acquieverint, dum ulteriorem huiusmodi prætensionis judicialent prosecutionem non audivi, nisi alium invenerint Consultorem prurientem auribus, quem sequuti sint.

MASSANEN. TRANSACTIONIS

INTER

GALEATIUM DE GALEATIIS

ET

FILIONOS.

Votum consultivum.

De Statutis prohibentibus viro testari, seu aliàs disponere ad favorem uxoris, illius præsertim Pisarum, & Plumbini, ac aliis, quomodo sint intelligenda; Et incidenter de transactione facta nomine filiorum per patrem tanquam legitimum administratorem, an eos liget.

SUMMARYUM.

DE Statutis Pisarum, & Plumbini prohibentibus viro relinquere uxori ultra summam taxatam.

1. Facti series.

3. De